

آشغال نریز، حیوان گناه دارد!

ریختن زباله در سطل آشغال، مهم ترین گامی است که در این روزهای پرمصرف مواد یکبار مصرف، می‌توانید برای حفاظت از محیط زیست بردارید

sh.seyedi@shahra.news.ir

۲ کلمه بیشتر نیست: «آشغال نریزید.» حرفی کلیشه‌ای که بی شک همه ما صدها بار شنیده ایم و فوت آپیم. با این حال، باز آنچه که همه ما می‌بینیم گوش نکردن به این توصیه و رها کردن حجم چشمگیری زباله در طبیعت است. در این احوال، چرا باید وارد چرخه‌ای تکراری شویم که دم به دم ما بگوئیم و برخی گوش نکنند؟ جواب رسیدن کارد به استخوان است! «ورود بدون ماسک ممنوع» آشنا ترین جمله‌ای است که این روزها قبل از ورود به هر چهار دیواری‌ای به چشم می‌خورد. حال بگذارید قدری چرتکه بیندازیم. برای شهری مثل مشهد که حدود ۳ میلیون نفر جمعیت دارد، روزانه دست کم ۳ میلیون ماسک استفاده می‌شود (با احتساب مصرف روزانه چند ماسک برای کسانی که بیرون هستند و کم کردن افرادی که داخل خانه هستند و ماسک مصرف نمی‌کنند) به این ارقام باید مصرف دستکش یکبار مصرف و گان را هم اضافه کرد. حال اگر از دید کشوری و بین المللی به موضوع نگاه کنیم، اعداد سرسام آور می‌شوند. به تازگی خبرگزاری ایرنا ویدئویی منتشر کرده است که در آن گفته می‌شود مردم جهان در هر ماه ۱۲۹ میلیارد ماسک در محیط زیست رها می‌کنند! عدد عجیبی که به زباله‌های قدیم افزوده شده است و تهدیدی جدی برای محیط زیست به شمار می‌رود. دور نیست روزی که آلاینده‌ها آن قدر افزایش یابند که از توان طبیعت خارج شوند. با این حال، همه می‌دانیم آنچه اکنون اهمیت دارد استفاده از وسایل حفاظتی و مدیریت بحران کرونا و جلوگیری از شیوع بیشتر این بیماری و اپیدمی جهانی است اما قطعاً این بدان معنی نیست که اجازه داریم ماسک و دستکشمان را هر کجا خواستیم رها کنیم! انداختن آن‌ها در طبیعت می‌تواند علاوه بر گسترش ویروس کرونا، هر لحظه جان یک حیوان یا پرنده را بگیرد و حتی وارد زنجیره غذایی شود و بعدها بلایی بدتر از کرونا به جانمان بیندازد. گزارش زیر، زبان حال فعالان محیط زیست درباره مشاهداتشان از رها شدن زباله‌ها و تأثیرش بر طبیعت است. در ضمیمه، برای کسانی هم که دوست دارند در این روزها قدری از بار محیط زیست بکاهند توصیه‌هایی دارد.

گرگی که ترجم انسان‌ها را برانگیخت تصاویر و فیلم‌های فراوانی با تیرتیر نجات یا برعکس مرگ یک حیوان بر اثر گیر کردن در زباله‌های رها شده در طبیعت منتشر شده است. یکی از آخرین این فیلم‌ها که در گوشی تلفن همراه بسیاری از مردم ایران چرخید و دیده شد، مربوط به یک گروه کوه‌نورد مشهدی بود که مهر امسال راهی «قله زو» در کلات نادری شده بودند. البته این فیلم آن قدر بازخورد داشت که دل هزاران آدم را برای گرگ بیابان به رحم آورد. رضا قاسمی، سرپرست تیم «دره‌نوردان خراسان»، در گفت‌وگو با خبرنگار ما، ماجرای آن روز را این‌طور تعریف می‌کند: «ما کارمان فرود از بالای کوه و آبشار به داخل دره است. آن روز هم بعد از انجام ۲ فرود، در حال پیمایش دره بودیم که برخی از دوستان رد کمی خون روی زمین دیدند. آن را دنبال کردند و به یک بچه‌گرگ (شاید هم شغال) رسیدند که سرش در یک دبه گیر کرده بود و از ترس و اضطراب در داخل ترک یک صخره پنهان شده بود.» از اینجا به بعد آن‌طور که در فیلم دیده می‌شود گروه قصد کمک به حیوان را دارد، اما اندکی هم استرس در میان کوهنوردان حس می‌شود. بالاخره حیوان وحشی است و شاید بعد از درآوردن سرش، از روی ترس به طرف جمع حمله‌ور شود. با کمی مشورت و کمک دسته جمعی، سرانجام مجید دوراندیش دبه را از سر حیوان درمی‌آورد و فیلم با فرارشتابان گرگ و فریاد شادی حضار پایان می‌یابد.

قاسمی درباره میزان آشغال‌های ریخته‌شده در قله‌زو می‌گوید: «قله‌زو کلات یک دره بی‌ظنیر و زیبا در ایران است

آنجایی که آن‌ها معضلات اساسی و مهم دیگر را به چشم نمی‌بینند، واکنش زیادی نشان نمی‌دهند. این فعال محیط زیست مهم‌ترین خطر را رها کردن زباله‌ها به‌ویژه ماسک و پلاستیک در طبیعت و تبدیل آن‌ها به «میکروپلاستیک» بیان می‌کند و می‌گوید: «اگر خدایی ناکرده ماسک و سایر پلاستیک‌ها وارد رودخانه‌ها و دریاها شوند، به ذرات ریز میکروپلاستیکی تبدیل می‌شوند که ماهی‌ها آن‌ها را می‌خورند و بعد، وارد زنجیره غذایی می‌شوند و بحرانی به مراتب بدتر از کرونا ایجاد می‌کنند.»

➦ تا به حال گزارشی از فوت حیات وحش خراسان بر اثر کرونا نداشته‌ایم «خوشبختانه تا به حال گزارشی مبنی بر خوردن ماسک توسط حیات وحش خراسان رضوی به دست ما نرسیده است.» این‌را محمد عرفانی، معاون نظارت و پایش محیط زیست استان، می‌گوید و بلافاصله اضافه می‌کند: «البته اینکه می‌گوئیم ندیده‌ایم یا گزارشی به دستمان نرسیده به این معنی نیست که اتفاق نیفتاده است. هرگونه راهسازی زباله در طبیعت خطاست و نباید انجام شود و خطرات خود را روی همه موجودات زنده خواهد داشت. از گیر کردن بند ماسک در گردن پرندگان گرفته جویده شدن آن توسط حیوانات.»

تعطیلی باغ وحش مشهد و باغ پرندگان از دیگر تمهیدات سازمان محیط زیست استان برای مقابله با احتمال انتقال این ویروس ناشناخته از انسان به حیوان بوده است. عرفانی می‌گوید: «دامپزشکان در مراکز نگهداری حیوانات علت فوت آن‌ها را بررسی می‌کنند و تاکنون موردی مبنی بر فوت حیوان بر اثر ابتلا به کرونا نداشته‌ایم.»

➦ ماسک‌های استفاده‌شده چه کنیم؟ بنا بر آنچه گفته شد، اکنون نگرانی اصلی مصرف بیش از اندازه ماسک و دستکش یکبارمصرف نیست، بلکه کاری است که با ماسک‌ها و دستکش‌های استفاده‌شده‌مان انجام می‌دهیم. تاکنون توصیه‌هایی از سوی برخی کارشناسان محیط زیست درباره نحوه صحیح دفع و دورانداختن ماسک و دستکش بیان شده است. برای

نمونه، بسیاری از کارشناسان معتقدند باید ماسک را بعد از مصرف در یک کیسه فریزی انداخت و سپس در آن را گره زد و بعد در کیسه زباله انداخت. حتی برخی بهداشتی نوع زباله نیز گفته‌اند که بهتر است در میان زباله‌های تر ریخته شود تا سلامت زباله‌گردان و کارکنان سازمان بازیافت شهرداری به خطر نیفتد. برخی نیز در توصیه‌های تکمیلی گفته‌اند بهتر است قبل از دورانداختن ماسک، کش آن را جدا کنیم تا آمیاداً هنگام دفع در طبیعت سلامت حیوانات را به خطر بیندازد. اما صحبت

پایش محیط زیست خراسان رضوی بر ما روشن کرد که تقریباً هیچ کدام یک از این توصیه‌ها کارایی چندانی ندارد و مهم‌ترین اصل این است که ماسک و دستکشمان را در خیابان یا طبیعت رها نکنیم و آن‌را در سطل زباله بیندازیم. همین!

➦ با ماسک و سایر زباله‌ها در طبیعت چه کنیم؟

➦ به دلیل رعایت شیوه‌نامه بهداشتی، زباله‌ها تفکیک نمی‌شوند ما در شهری زندگی می‌کنیم که روزانه ۲۰۰۰ تن پسماند در آن تولید می‌شود. پسماندهای عفونی یکی از انواع پسماندهاست که سابق تنها در بیمارستان‌ها تولید می‌شد و شرکت‌های خصوصی نیز موظف به جمع‌آوری و دفع مجزای آن بودند اما حالا به دلیل شیوع ویروس کرونا همه شهر شده است زباله جمع‌شدن حشرات، مواد غذایی رها شده در طبیعت فاسد می‌شوند و بسوی بدی می‌گیرند. اگر حیوانات از این مواد فاسد بخورند، مریض می‌شوند. علاوه بر این، نفوذ شیرابه زباله‌ها به خاک، سفره‌های آب زیرزمینی را آلوده می‌کند و بهداشت عمومی را به خطر می‌اندازد. بنابراین بهترین کار در برخورد با زباله‌ها در طبیعت این است که زباله‌های تر را در زیر خاک دفن کنیم و ماسک و سایر زباله‌های تجدیدناپذیر را با خودمان برگردانیم و در داخل سطل‌های زباله شهری بیندازیم. ●

سفرنامه

حمید سلطان آبادیان

جابه جایی های آسان و لذت بخش

✚ در سفری که به چند کشور آسیایی داشتم، یکی از موضوعات درخور تأمل، وضعیت سامانه حمل‌ونقل شهری و بین‌شهری در این کشورهاست. توجه ویژه کشورهایی مثل مالزی، چین و تایلند به صنعت تورسیم و درک اهمیت نوع حمل‌نقل جهانگردان و مسافران خارجی، نشان می‌دهد این کشورها به رابطه مستقیم و تأثیرگذار روش‌های صحیح جابه‌جایی جهانگردان و در نتیجه افزایش سهم کشورشان در صنعت تورسیم، کاملاً واقف‌اند.

به‌عنوان مثال مالزی دارای یکی از بهترین شبکه‌های حمل‌ونقل آسیاست که وسایل حمل‌ونقل زمینی و هوایی فراوان و مناسبی دارد. حمل‌ونقل با تاکسی در شهر کوالالامپور سریع و قابل اطمینان است ولی انتخاب مترو، با توجه به ارزان بودن و در دسترس بودن همه نقاط شهر از طریق این سامانه حمل‌ونقل شهری، کار عاقلانه‌تری است. هم در تاکسی‌ها و هم در مترو، نقشه و مسیرهای منتخب و هزینه‌های کرایه، با زبان انگلیسی در بروشورهای ویژه‌ای در دسترس مسافران قرار دارد. تاکسی‌ها اغلب در همه ساعات شبانه‌روز در دسترس هستند. هرچند مسیر طی‌شده با کیلومترشمار اندازه‌گیری می‌شود، بسیاری از رانندگان ترجیح می‌دهند در ساعات شلوغی، کیلومترشمار خود را خاموش کنند. در بانکوک (پایتخت کشور تایلند) بیشتر تاکسی‌ها در قبال رساندن گردشگران به مراکز تجاری و توریستی شهر، کرایه‌ای دریافت نمی‌کنند! شبکه حمل‌ونقل شهری مترو با دسترسی سریع، قیمت مناسب و ایستگاه‌های فراوان، یکی از بهترین و مناسب‌ترین انتخاب‌ها برای گردش‌های داخل شهری است.

در کشور چین و شهر پکن، گرچه هزینه کرایه اتومبیل برای سفرهای داخل یا بین‌شهری بسیار زیاد است، سامانه حمل‌ونقل اتوبوس‌های شهری با هزینه‌ای مناسب، انتخابی است برای گردشگرانی که قصد بازدید از نقاط دیدنی خارج از شهر را دارند. خطوط اتوبوس داخل شهری ارزان و مناسب است، هرچند برای کسانی که زبان چینی بلد نیستند مطمئناً دشوار خواهد بود زیرا بیشتر راهنماهای مسیر به زبان چینی صحبت می‌کنند. زمان کار اتوبوس‌ها از ۵ صبح تا نیمه‌شب است و هزینه سرویس‌های شبانه ۵۰ درصد گران‌تر محاسبه می‌شود.

در شهر پکن ۴ خط مترو وجود دارد. استفاده از مترو بسیار راحت است. در هر ایستگاه نقشه و علائم انگلیسی وجود دارد و می‌توان گفت همه نقاط اصلی شهر از طریق این سامانه در دسترس‌اند. انتخاب دیگری هم که برای مسافران وجود دارد دوچرخه است! با توجه به اینکه بیشتر مردم پکن برای حمل‌ونقل روزانه خود از دوچرخه استفاده می‌کنند و استفاده از این وسیله نقلیه در این شهر بسیار رواج دارد، مسیرهای ویژه‌ای برای تردن دوچرخه در شهر تعبیه‌شده و همین موضوع، علاقه جهانگردان را برای استفاده از دوچرخه در این شهر دوچندان کرده است. به‌ویژه به این دلیل که مراکز زیادی برای اجاره دوچرخه با هزینه‌ای کم، در شهر پکن وجود دارد.

با توجه به اینکه بیشتر رانندگان تاکسی‌های شهر پکن فقط چینی صحبت می‌کنند، انتخاب این وسیله نقلیه کار چندان عاقلانه‌ای نیست به‌ویژه اگر آدرس پروپیچ‌وخمی وجود داشته باشد و قرار باشد با آن‌ها سروکله بزنیم.

در کشورهایی مثل هند و بنگلادش، وضعیت حمل‌ونقل مسافران چندان مناسب نیست. البته وجود موتورهای اتانق دار ویژه مسافركشی در هند موسوم به «ریکشا» و در بنگلادش به نام «تگ‌تک»، خود، باعث ایجاد جذابیت برای جهانگردان می‌شود که دست‌کم یک‌بار هم که شده از این وسایل خاص برای حمل‌ونقل‌های شهری استفاده کنند. در بنگلادش و شهر داکا حضور بی‌شمار کالسکه‌های دوچرخه‌ای برای حمل‌ونقل مسافران از این هزینه‌ای ناچیز و استقبال مسافران از این وسیله، در نوع خودش جالب است و بیشتر گردشگران ترجیح می‌دهند برای طی کردن مسیرهای کوتاه و نیز ایجاد تنوع و کسب لذت بیشتر از سفر، این وسایل نقلیه ساده و محلی استفاده کنند. ●

از زمان شیوع

ویروس کرونا،

به دلیل رعایت

شیوه‌نامه‌های

بهداشتی، زباله‌ها

تفکیک نمی‌شوند

و کارگران تماسی

یا آن‌ها ندارند.

بنابراین در عمل،

این توصیه‌ها

که ماسک را در

کیسه فریزی مجزا

بگذاریم یا اینکه در

میان زباله‌های تر

بیندازیم ضرورتی

ندارد

(۴)

خراسانیات

۲۰ آذر ۱۳۹۹
۹ بهمن‌الشی ۱۴۴۰